

Mythologia, Francfort, 1581 - V, 01 : De Certaminibus Olympicis

Auteur(s) : Conti, Natale

Collection Mythologia, Venise, 1567 - Livre V

Ce document est une version augmentée de :

[Mythologia, Venise, 1567 - V, 01 : De Certaminibus Olympicis](#)

Collection Mythologie, Paris, 1627 - Livre V

[Mythologie, Paris, 1627 - V, 02 : Des jeux Olympiques](#) est une transformation de ce document

Collection Mythologie, Lyon, 1612 - Livre V

[Mythologie, Lyon, 1612 - V, 01 : Des jeux, tournois ou joustes Olympiques](#) est une traduction de ce document

Informations sur la notice

Auteurs de la noticeÉquipe Mythologia

Mentions légales

- Fiche : Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle). Licence Creative Commons Attribution - Partage à l'Identique 3.0 (CC BY-SA 3.0 FR)
- Images : Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ).

Citer cette page

Conti, Natale, *Mythologia*Francfort, 1581 - V, 01 : De Certaminibus Olympicis, 1581

Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle)

Consulté le 03/02/2026 sur la plate-forme EMAN :

<https://eman-archives.org/Mythologia/items/show/5954>

Copier

Présentation du document

PublicationFrancfort, André Wechel, 1581

ExemplaireRegensburg (Allemagne), Staatliche Bibliothek, 999/Hist.pol.1307

Formatin-8

Langue(s)

- Grec ancien
- Latin

Paginationp. 421-433

Du monde

Toponymes[Olympie \(sanctuaire\)](#)

Notice créée par [Équipe Mythologia](#) Notice créée le 28/12/2018 Dernière modification le 25/11/2024

certaminum genera, Olympia, Pythia, Nemea, Isthmia, quæ celeberrima fuerunt, de quibus singulatim dicemus, ac primum de Olympicis.

De certaminibus Olympicis. CAP. I.

FVERUNT Olympica certamina, quibus cum voluptate ad immortalium Deorum cultum, & ad exercendas corporis vires homines excitabantur, à Dactylis Idæis vocatis primum instituta, ut fama est. Nam ferunt illos fuisse quinque, qui ab Ida Cretæ monte in Elidem venerunt, ubi unus eorum natus maximus Hercules nomine, certamen cursus per ludum fratribus proposuit: quorum nomina fuerunt ista, Pæonæus, Ida, Iafius, Epimedes: atque victorem oleastro coronavit: quæ arbor ab ipso Hercule primum fuit eò ex Hyperboreis deportata. Hercules igitur Idæus primus autor fuit certaminum Olympicorum, & cum quinque fratres fuissent, placuit quinto quoque anno, & quinque certaminum genera diuersis modis celebrari. Quæ quòd quinto quoque anno in plenilunio fierent, ita testatus est Aristophanes in Pluto:

ἔτι οὐδ' ἔπειτα πέντε καὶ τὴν ἡμετέραν οὐκ ἀξίον.
 αἱ γὰρ ἱπλάτῃ, πῶς παῖν αὐτὰς τὸν Ὀλυμπιακὸν ἀγῶνα,
 ἵνα τετὰ μῆνας ἀπαντὰς αἰὲν δι' ἵτας πέντε καὶ πέντε γένηται,
 ἀνὰ κέρησιν τὴν ἀθλητὴν τὸν νικῶντα, σφαιρίσσει
 κατὰ τὴν γὰρ καὶ τοὺς χρυσοῦ μάλλον ἔχον, ἢ πῶς ἱπλάτῃ.
*Impiter sane pauper est: quod te palam profectò docebo.
 Nam si dives sit, quo pacto faciens in certamina Olympi
 illis, quòd Græcos omnes quinto quoque anno cergit,
 Per præconē pronūtiaret athletas victores, & bis coronasset
 Oleastra coronam nam magis auro decuit, si dives in esset.*

Fuerunt qui victis Titanibus Iouem ipsum hæc certamina instituisse putant, in quibus Apollo Mercurium cursu superauerit, cum Mars vicisset pugilatu: cuius rei indicium faciunt Pythicos tibiarum modos, qui salientibus quinquertionibus accinebantur, quod carmen consecratum fuit Apollini, ut memoriz prodidit Pausanias in prioribus Eliacis. Fuerunt variis temporibus varij modi in certaminibus Olympicis seruati: nam præter homines pueri etiam, & pulli equorum, & scæmi-
 ne, & varia vehiculorum genera in hos ludos admissa fuerunt: & iudices in singula certaminum genera delecti, pro quorum

arbitrio premia darentur victoribus. Postea verò institutum fuit ut grauioris armaturæ cursus peditum admitteretur, quod cum ad rem bellicam non inutilem fore existimabant, in quo certamine primus victor declaratus est Demaratus Heraensis. Quod enim armati currebant, facile licet ex epiniciis cognoscere. Alij singulos ex Idæis Dactylis singulos ludos instituisse putant, qui quod quinque essent, à digitorum numero sunt vocati. Erant autem ista quinque ludorum genera: cursus, palæstra, discus, saltus, ars pugilum. de quibus ita meminit in eo epigrammate Simonides:

Ἰδμᾶ καὶ χαλκῶν πύδοι Διοφῶν ὁ φίλωνος ἐνίκᾳ,
 ἄλμα, ποδῶν κίλι, δίσκος, ἀνεῖτα, πάλιν.
*Isthmia deuicet Diophon & Pythia, disco,
 Et saltu, & pugnis, & lenitate pedum,
 Atque palastra.*

In his præmia victoribus coronæ proponebantur, atq; ingens honor illis habitus est, ut testatur Xenophanes Colophonius in his carminibus:

ἄλλ' εἰ μὴ ταχύτατοι ποδῶν ἐνίκῳ τις ἄριστος,
 ὃ περὶ παλαιῶν ἱεῖα διότ' ἐμύθεοι
 πᾶρ Νίσταρ βοῆς, ὃς ὁ Λαμπίη, εἴτα Πλαίον,
 ὃ καὶ Πυκτοσώλῳ ἀλγιστάσας ἔχει,
 εἴ τί τι δένον ἀνέλοι, ὃ παγερᾶτιον καλίσκοι,
 ἀποτρίν κ' εἴη καὶ ῥότιρος πρὸς ἄκρα,
 καί κ' αἰσθῆναι φανερὴν ὃς ἀγῶσι τ' ἄριστος,
 καί κ' αἰσθῆναι δημοσίων κτεάτων
 ἐκ Πύλων, καὶ δῶρον ὃ οἱ κληήλιον εἴη,
 εἴ τ' ἔχῃ ἱππίοισι ταῦτά γ' ἅπαντα λάχῃ.
*Quod si quis lenitate pedum certamina tenet,
 Pentathlon si quis, est ubi Sylua Ionis,
 Hic propè Pisaas undas ubi surgit Olympus,
 Sen grauis ars pugilum sine palastra iuuat,
 Sen graue bellum quod discunt pancration illi;
 Cuiusmodi ad summum mox venerandus eris,
 Huic dabitur sedes inter certamina prima.
 Impensa hinc illi publica vestitus erit.
 Ex vrbe accipiet mox munera plurima, spesq;
 Atque hac selecleri consequere tur equo.*

Scriptum reliquit Isacius Herculem Alcmææ filium, at non
 Idæum

Idem Dactylum, Olympia instituisse in honorem Iouis, ut videtur in his attestari Pindarus in Olympicis in epinicio The-ronis Agrigentini:

ἦτοι πῖσα μιν, αἰὲρ

ὀλυμπιάδα ἱσ-

τα ἠγέκλειε

ἔκαστος πάλμῳ.

Nam Pisa sanè Iannæ

Olympiadem statu-

at Hercules

Praludia bella.

Ferunt enim Herculem post debellatum Augiam Elidis Regem, qui Solis & Iphibœ filius dicebatur, quoniam sibi promissam mercedem ob firmi boum purgationem non accepisset, ex Elidis populationibus & præda certamen Ioui instituisse Olympio, atque illud Olympicum nominasse. Agebatur illud certamen quinto quoque anno, ut dictum est, vel ut melius dicam, quinquagesimo quoque mense, & eo mense, qui Parthenius fuit vocatus, aut Ἀπαρτηνῆς, ut ait Pindari enarrator. Id ubi Hercules instituisset dicitur omnes volentes ad palastram prouocasse, quo nemo cum prodire auderet, fama est Iouem in palastram conuersum cum Hercule fuisse colluctatum, cum verò pugna diu anceps fuisset, Iupiter, qui esset, se ostendit, atque ita id certamen Ioui gratum fuisse creditum est. Incipiebant Olympia die Lunæ decimoquinto transacto peractis antè solennibus, ut mos erat, sacrificiis, atque per dies quinque agebantur: cum ante id tempus per dies triginta exercebantur Athletæ. Scribit Strabo libro octauo Olympia certamina post Troiana tempora incepisse, cuius rei illud facit argumentum, quod nullam de Olympicis mentionem fecit Homerus, cum ineminerit tantum de nonnullis certaminibus funebribus. Agebantur igitur hi ludi in regione Eliensium non procul a Pisa ciuitate, & Alpheo flumine, ut testatur Virgil. in tercio libro Georgicorum in his:

Sen armenta in aqua studium, Virulosque iucri:

Aut Alphaæ rotæ prælapsi flumina Pisa.

Erat propusita victoribus corona ex oleastro, (nam multa coronarum genera fuerunt in diuersis temporibus & locis: neq. omnes ex eadem arbore coronabantur: cum alij granuncis, ali;

saliginis, alij oleaginis, alij laureis vel myrteis, vel querneis coronis, vel apio, vel palma coronarentur) ut patuit è superioribus carminibus Aristophanis, & Plutarchus in Catone Vircensi meminit. Nam Faonius factus ædilis, ut is ait, spectaculum in theatro edidit, ac certantibus non ex auro coronas proposuit, sed quemadmodum in Olympicis fieri solet, ex oleastro. Herodotus in Vrania Xerxem Persarum Regem Græciam inuasisse scripsit, quo tempore agebantur Olympia, qui cum Arcadas nonnullos percunctatus esset, quæ præmia proposita essent victoribus, illique coronam ex oleastro respondissent, miratus est magnopere. Ita se habent Herodoti verba:

οἱ δὲ τίς πρὸ πάντων ἡ δὲ ἱερῶν αὐτὰς ταῦτα. οἱ δὲ σφί' ἱλίσσονται. ὁ δὲ ἑρμίας ἀπ' ἧς, καὶ ἑταίροις ἀγῶνα γυμνικὸν καὶ ἵππικόν. ὁ δὲ ἰπείριτο ὅτι τὸ ἀνέλεον ἦν σφί' περικέλευστον, πρὸς ὅτ' αὐτοὶ ἀγῶνιζονταί. οἱ δ' ἔπειτα, τὰς ἑλαιοὺς τὸν διδόμενον εἰσφέρειν. Πρὸς πρᾶς ceteris illis interrogauit de his: qui responderunt, quid agerent & spectarent gymnica & equestria certamina. Tum rursus quasiuit, quod præmiū illis esset propositum, de quo cotenderent: qui responderunt, coronam oleaginam, qua dabatur. Tum dicunt Tigranem Artabani filium silentium continere non potuisse, quin tanquam timidus, ac parum strenuus miles diceret, παρὰ Μαρδόνι in quorum hominum regionem nos adduxisti, qui non pro diuitiis, sed pro gloria decertant! Nam præter superiora ludorum generamox additi sunt equites armati, qui cursu certarent, ut ait Pindarus in Psalme Camerinæo, & multa alia à primis differentia. pro temporibus enim & negotiorum contingentium opportunitatibus ludicra sunt immutata, cum semper vñs fuerit optimus rerum gerendarum magister. Enimuero non è quouis oleastro tamen coronæ victoribus dabantur antiquitus, sed è vocata Callistephano, ut his verbis testatur enarrator Aristophanis de Aristotelis sententia: ἡ τῶ παντὸς ἑστὶ ἱλαυτὴ, καλεῖται δὲ καλὴ σίφαρος. ταῦτα δὲ ἑμπάλει τὰ φύλλα τῆς λεπτοῦς ἑλκίαις πέφυκε, ἀφ' ἧς τὰς πύργους ὡς αἰὲρ ἡ μύρτις, οἱ τὸν σίφανος συμμίτρεται. ἀπὸ ταύτης λαβὼν Ἡ' ῥα κλητὴ ἐστὶ τῶσδε: Ὁ λυμπιάσιν, ἀφ' ἧς οἱ σίφαροι τοῖς ἀθληταῖς δίδονται. ἔστι δὲ αὐτὴ πρὸς τὸν Ἰλίου ποταμὸν, καὶ ἔχει τὸ ποταμὸν ἀπὸ χυμῶν. πρὸς κεδόμενα δὲ, καὶ ζημία μεγάλη τῶ εἴδει αὐτῆς ἔστιν, ἀπὸ ταύτης ἑφίρον λαβόντες Ἡ' λέγουσιν ἀθλητῶν οἱ Ὀλυμπία τῶν

πλάττειτο φέρονται. Olima quadam est in Pæstethio, quæ vocatur Callistephanus, cuius folia è contrario se habet ipsa natura, atq. folia cæterarum olivarum. Demittit ramos tanquam myrtus conficiendis coronis accommodatos. Ex hac cepit Hercules, atque in Olympicis plantavit, è qua dantur corona Athletis. Est vero ipsa circa Hilissum fluvium sexaginta stadiis distans ab ipso flumine, atque circumseptæ est. Proposita est magna pæna siquis illam attigerit, è qua capientes Elei Athletis coronas in Olympicis proponebant. Hanc & ab Hercule fuisse ita portatam, & ea coronari in Olympicis Athletas consuevisse, ita significant Pindarus in epinicio Theronis Agrigentini:

Αἰτωλὸς ἀπὲρ ὕψους

ἄμφι κόρυσι βάλῃ γλαυ-

κώρεα κόσμον ἱλαίαι, τὰν ποτὶ

Ἴστρου ἀπὸ σκιδρῶν παγαίνῃ κεν

Ἀμφιτρωνιάδαι,

μυῖα ματῶν οὐλυμπίαι κάλλιπον ἀϊθλον.

AEtolus vir alit

Circa comas pænas vi-

reni ornamentum olivæ, quam olim

Istri ab umbrasis fontibus tulit

Amphitryoniades,

Musimentum in Olympicis pulcherrimum certaminum.

Non erit fortasse iniucundum si summam, & breviter quantum natura rei patietur, complexi fuerimus varia certaminum genera, quæ diuersis temporibus in numerum celebritatemq. olympicam fuerunt admissa, quantum tamē aciem oculorum nostrorum intendere poruimus.

¶ Prima igitur olympiade Mars pugilum victor renunciatus est & Apollo de cursu victoriam reportavit, pro illorum sententia, qui hæc ipsa certamina à Dijs primum fuisse instituta tradiderunt: in quibus Diis prius se exercuerint, atque in ipsis quinque ludorum generibus. Alij tamen maluerunt vnicui prius fuisse de stadio certamen apud Eleos, ut ait Pausanias in rebus Messeniæ. Primus fuit omnium mortalium Coræbus Eleus, qui victor de cursu renunciatus est in olympicis certaminibus, quæ cursus consuetudo dicitur aliquandiu perdurasse: quippe cum olympiade quarta Polycrates Messenius vir es-

teroquin minimè obscurus olympica palma non parum fuerit nobilitatus, atq; eadem ratione sexta olympiade palma de stadio data est OEbore Dymzo. deinde cum Pisces Eleos vehementer irritassent, quia cupidius contenderent cōdendi olympicos ludos autoritatē sibi vindicare, atq; exitum illis struxissent, Elei accitis auxilijs Phidonis Argiui Tyranni cūctę Gręcię inuidiosi, ac eius pręsidijs subnixi ludos octaua olympiade cōmiserunt, qua victor de stadio declaratus est Agamedes Tanagreus. at sequenti olympiade renūtiatus est victor de stadio Xenophon Meissenius. Perdurauit sicut instituta fuerat olympicorum ludorum consuetudo ad decimam & quartā vsq; olympiadem: nam decimaquarta additus est duplicati sparij cursus, qua olympiade renūtiatus est victor primus Hypenus Pifcus, ac sequenti Acanthus Lacon. decimaoctaua deinde olympiade cum quinquertionum ars paulatim abolita esset, & luctę cęteraque ludicra tum denuò fuerunt instaurata: quo anno pręmium reportauit de quinquertio Lampidius, & de lucta Eurybarus Lacedæmonij, & de stadio Demaratus Heręensis. Tertia post vicesimam olympiade, qua palmam tulit de stadio Icarus Hyperelienſis, institutum fuit cęstum ludicrum, cuius victor declaratus est Onomastus Smyrneus: victoriam tulit de stadio proxima olympiade Damon Corinthius. At vigesima quinta currule certamē etiam institutū fuit, & integrę ætatis equarū cursus, ē quo certamine curru victoriam reportauit Pagondas Thebanus, quo etiam tempore fœminę ad equestrem victoriam aspirare ausę fuerunt. Nā cum equestrem victoriam prima omnium mulierum Cynisca Archidami regis filia consecuta fuisset, de quadrigis vndeicesima olympiade, qua iterum vicit de stadio Chionis Lacon, qui vigesima septima quoque vicerat, & de pugilatu Xenophon Corinthius, deinde reliquę Macedonū mulieres equos alere in certamina coeperūt: ad quod ludicrum & currus institutus fuerat decima sexta. Postmodo cum equi desultorij fuissent prętermisſi, qui nona olympiade fuerant instituti, eadem olympiade in certamina olympica redierunt, qua palmam de pancratio adeptus est Lygdamis Syracusanus, at equorum desultoriorum victor declaratus est equa Cranonia Creusidas. sunt autē equi desultorij, quibus cum ephippiis exercebantur antiqui celeriter insilire ad usum bellorum. Quarta & tricesima deinde olympiade,

de, quarta nimirum ab ea qua tertiam palmam tulit Chionis Lacon, Pisæi comparatis vndique finitimorum auxilijs regem suum Pantaleontem secuti submotis Eleis ipsi ludis olympicis præfuerunt, cum etiam de ea re non levis ambitio & controvertia inter nonnullos Græcos fuisset exorta: quod accidit anno quinto, postquam curulem victoriam reportavit de quadrigis Myron Sicyoniorum tyrannus. tricesima septima olympiade Elei pro sua sententia, nullo veteris memorie exemplo, puerorū certamina cursus & luctæ instituerunt, & præmia proposuerunt, qua olympiade palmam cursus accepit Eleus Polynices, at luctæ Hippolthenes Lacedæmonius. atque horum quinquertium postea receptum fuit olympiade tricesima octava, qua palmam tulit de puerili palaestra & de quinquertio Eutelidas Lacedæmonius. Nam tunc luctatorū prius, deinde quinquertionum ludicrum committebatur. at illud postea ita reiectū est, ut postero dein tempore nulli pueri quinquertiones sint admissi. Prima post quadregimā olympiade, qua fuit renunciatus victor Philetas Sybaritanus, admissi fuerunt pueri etiam in ludum cestuum, cum cestus nominaretur claua, quæ plumbeas quasdam pilas lotis bubulis prælongis haberet appensas, quibus decertabatur omni industria, robore, arte, constantia. de sequenti quinquertio palmam olympicam reportauit Gorgus Eleus, cum tertiam ante istud obtinuisset. cum tibicines & citharædi & aulædi recepti fuissent quadregima octava olympiade, qua declaratus est victor de pancratio Glaucias Crotoniates, reportauit palmam de tibicinibus Sacadas Argiuis, de citharædis Cephælo Lampi filius, de aulædis Echemibrotus Arcas. quinquagesima postea olympiade, qua palmam tulit de stadio Epitelidas Lacon, iudices de cōmuni nonnullarum Græcarum ciuitatū consensu delecti res olympicas iudicare iussi sunt, idque muneris duobus iudicibus Eleis sorte ductis, ex ipsa Eleorum ciuitate demandatum est, ut illis curæ esset quò res iustè aptèque succederet, darenturque præmia quibus legitimè & pro meritis conuenirent, qui iudices Hellanodice dicti sunt, quod idem est ac si dicas iudices Græcorum, cum antea soli Lacones, aut soli Athenienses iudicaret, atque ille quidem binorum designatorum numerus ad multos annos perdurauit. Hi statuerunt primū ut cursores pueri ante solis ortum suos ludos inciperent, quia opus esset

illos ante meridiem omnino esse absolutos. Nā cum esset iam meridies, mos fuit uti quinque uestiones exercerentur, & illa certamina, quę dicebātur grauiora. Arrhachion quarta post hanc olympiade, qui duas alias de superioribus pancratiastis reportauerat, victoriam est adeptus magna virtute: quippe cum victis alijs aduersarijs vnus relictus sit, cum quo de oleastro cecideret, ille eodem impetu pedibus Arrhachionem cinxit, & collum obstrinxit manibus. sed cum Arrhachion digitorum pedis illi infregisset, iam propē strangulatus animamq. efflans, corruit aduersarius prę dolore digiti. Elei cadaueri tamen Arrhachionis palmam per præconem detulerūt. Octaua supra quinquagesimam olympiade palmam tulit Diognetas Crotoniates, cum sequenti cœperint primi athletarum omnium statuas suas dicare Dijs, Praxidamas Ægineta, qui cęstibus vicit olympiade vna de sexagesima, & Opuntius Rhexibius, qui pancratiastas superauit olympiade sexagesima prima. at quarta post hanc grauis armaturę cursus, de quo palmam tulit Demaratus Heræensis, acceptus est in stadium cum magno applausu, quia cursus ille videretur esse rebus bellicis peraccommodatus, cum mos esset ut cum securis etiam decurreretur: vicit idem Demaratus sequenti etiam olympiade, qua Elei & Græci sustulerunt cursorum ocreas & scutum, atq. vicit de cursu equorum Cleosthenes Epilamnii, qui non solum suum sed etiam equorum nomen statuae adscripsit, cum primus de victoribus equorum statuam sibi erigi curarit. tulit palmam cursus postmodo Theopompus Demarati filius, & huius postea filius eodē nomine de quinquertio, ac de cursu puerili Lycimus Heræensis, Epicratiussq. Mantinensis de pugillatu, sequenti olympiade Theagenes Thasius de pancratio palmam tulit, cum antea Dromeus Mantinensis primus fuerit, qui sine puluere palmam sit adeptus. consecutus est idem Theagenes tres Pythicas coronas de pugillatu, nouemque Nemiacas, & de multis pugilatus & pancratiij certaminibus decem in Isthmo. Remuntabantur autem victores iudicium decreto per præconem in celeberrimo totius Græciæ conuentu cum magno suorum & ciuium & amicorum omnium applausu, atque septuagesima olympiade rheda etiam & carpentum fuit introductum ad cætera ludicra. Sequenti postea Cleomedi Astypalæensi erepta fuit palma ab Ædilibus, quod ille in pugillatu mēsim-

potens

potens factus Iecum Epidaurium interemisisset. inde Cleomedes Astypalæam reuersus pueros ad sexaginta in ludo literatio oppressit, conuulsa columna robore brachiorum ædificium fulciente: mox insequentibus cum lapidibus Astypalæensibus in Mineræ sacellum confugit, in arcamque se inclusit, qua vi reclusa nemo fuit inuentus, ut memoriæ proditum est à Plutarcho, & Dioxippo Corinthio in rebus patrijs. Nam parum decorum videbatur iudicibus aduersarium iam victū & prostratum ac supplicem occidere, quòd iam plurimum fallaciatum & crudelitatis in hos ludos introduci cõperat. introductū fuit deinde lata lege ut athlete omnes, eorumq; parentes, fratres, gymnasij magistri, conceptis verbis super execti suis testibus iurarent se nihil fraudis esse commissuros, quò minus olympici ludi rectè legitimeque procederent: quin etiam iurabant se decem menses in ludicris perdiscendis antè consumpsisse. Secunda post septuagesimam coronatus est de stadio Tifcrates Crotoniata, post quem palmā tulit Gelon Gelous, post quem Cæcini filij filius creditus Euthymus ut ait Silenius Chius in fabulosis historijs. idem Euthymus castibus sequenti olympiade victus fuit à Theagene Thasio, qui tamen oleaginam non accepit, quia iudicatus sit aduersarium fraude circumuenisse, cum pugilatus & pancratij palmam appeteret: quin etiā vnum talentum Ioui sacrā multam Ædiliū sententia, alterū Euthymo ad luendam cõtumeliæ noxam iussus est pendere: quæ olympias insignis esse potuit clade illa memorabili, qua euerse sunt res Persarum duce Mardonio. Sed quoniam qui virtute non poterat, virtutis insignia aliquando & victoriam ipsam corruptis iudicibus largitione reportabat, statutum fuit hac ipsa septuagesima quinta olympiade de communi omnium Græcorum sententia, ut nouem iudices Hellanodice res olympicas diligenter curarent. Illa, quæ secuta est, olympiade Theagenes Ioui quod erat imperatum talentum dissoluit, ac cum aduersario enumerare recusauisset, in pugilatum non descendit, quare & hac & altera Euthymo pugilatus corona est decreta. Septuagesima septima olympiade instituta sunt facta ut inactatis Deo victimis quinquætionum primū & cursus certamina, deinde equorum committerentur, cum antea & homines & equi eadem die inducerentur, qua olympiade declaratus est victor de pancratio Callias Atheniensis. Pancratiastæ sub no-

Etiam prodibant, cum nō possent antē acceriri, quia dies equis-
rij & quinquertio absumebatur. enimvero nō solum curabāt
horū certaminū precepti iudices ut omnia ratione & sine frau-
de procederent, sed etiā ne cui vel ab aduersarijs vel à iudicibus
fieret iniuria: idcirco solenne fuit iudicibus pronūtiatis sen-
tentiam de certatoribus iurare se nullā capturos esse pecuniam
ob rem iudicandam, sed tamen quibus rebus adducti proba-
rint aut improbarint non esse in vulgus prolaturus. ex ijs au-
tem qui fraudem commisissent collecta multatitia pecunia
in vñs templorum vertebatur. Idcirco octaua supra septuage-
simam olympiade Pherias, Ægineta de medio recedere iussus
est, quod esset adhuc adolescentulus, neq. vñlo pacto par aduer-
sario in certamine luctandi videretur, qui tamen sequenti ad-
missus omnes pueros lucta vicit. qua olympiade decimus iu-
dex additus est, cum tres de cursu, totidem de quinquertio, re-
liqui de cæteris ludicis prius iudicarent. Quinta post hanc car-
pentū & rheda in omne tempus posterum fuit exclusum, cum
vtrunq. vehiculum fuisset in curriculum septuagesima olym-
piade receptum. Sexta & octogesima palmam tulit de stadio
Oëbotas Cyrenensis, at Philes Eleus de lucta puerorū. Nonia su-
pra octogesiā olympiade obrigit palma de puerili pugilatu
Hellanico filio, de virili verò patri eius Alceneto Lepieatæ, cū
Theantus etiam filius olympiade sequenti victor de pugilatu
sit renuntiatus, qua Taurosthenes Ægineta à Chæmone qui-
dem in lucta fuit prostratus, sed sequenti omnes deiecit, qui in
certamen luctæ descenderunt. Olympiade deinde nonage-
sima tertia bijugorum equorum integre ætatis cursus denuo
receptus fuit in curriculum, qua vicit Euagoras Eleus. Tertia
deinde victor de stadio euasit Eupolemus Eleus. Ac nonage-
sima octaua cum Eupolus Thessalus vnus ex ijs qui ad pugi-
lum certamen conuenerant, corrupisset pecunia Phormio-
nem Halicarnassensem, Prytanim Cyzicenum, & Argeto-
rem Arcadem, qui superiore olympiade de pugilatu victoriam
fuerat adeptus, & ipse & qui pecuniam ceperant condemna-
tus est, quod primi illa corruptela ludorum religionem pol-
luisent. Eorum itaque multam exegerunt acriter Elei. Vna-
decim olympiade iunctis ad cursum pullis decertatum
est, de quo coronam tulit Sybariadas Lacedæmonius. longio-
ris curriculi victor euasit Sotades Cretensis, sic enim fuit publi-
cè

renuntiatus. ideo illa, quae consecuta est, cum accepta publice ab Ephesijs pecunia victor se Ephesium prodi maluisset, perpetui exilij condemnatus est a Cretensibus. fuit enim eximie fortitudinis ac roboris Sotades, ut ait Echemenes in rebus Cretensibus, non minus quam Leontiscus aut Sostratus pancratiastrae, qui dicti sunt acrochestsitae, quod summas manus aduersariorum tam fortiter apprehendebant, ut non prius dimitterent, quam elisis digitis confectos & victos dolore intelligerent. omnium tamen athletarum maxime admirabile fuit robur Milonis Crotoniatæ, qui sex palmas olympicas de lucta fuit adeptus, ac totidem pythicas. aiunt Milonem malum punicum ita manu compressa tenuisse, ut neque qui conaretur posset extorquere, neque id tamen elideret. ita peruncto super disco insistebat, ut omnes, qui impetu facto detrudere ipsum conarentur, haberet ludibrio. caput nervo tanquam redimiculo incingebat, deinde intercluso spiritu compressis labijs quanta vi maxime posset, cum venæ capitis plurimo intumuiscent sanguine, nervum dis rumpebat. ubi cubitum lateri admovisset porrecta dextera ac sublato pollice, reliquos digitos si iunctim intendisset, nemo erat tam fortis, ut illo conatu minimum posset à cæteris seiungere. Eodem tempore in tribus duodecim Elei descripti sunt, atque tribus singulae suum dedere ludorum cognitorem. olympiade sequenti renuntiatus est victor de pancratio primum Damon Thurius, ac postea Pyrrhus ludis præfectus præmia tulit de equijs. Troilus bigis equorum integræ ætatis, vicitque pulorum curru. lege postea ab Eleis cautum est post Pyrrhi victoriam, ne quis è præfectis ludorum equos in certamen mitteret in posterum. de stadio iterum renuntiatus est victor idem Damon Thurius. fuerunt tamen nonnulli qui octauam, tricessimam, & centesimam quartam olympiadas vacuas memorēt, vocentque anolympiadas, quod propter dissensiones Eleorum & Pisæonum ludicra fuerint intermissa. at quinta post centesimam olympiade palmam de stadio meruit Protus Cyrenæus. at enim cum afflictæ fuissent res Eleorū postmodo Arcadium bello, & ij parte agri mulctati amissis omnib. curijs quæ in hostium potestatem venerant, quarta & centesima olympiade in octo tribus reducti sunt Elei, decretumque ut totidem Hellanodice eligerentur: sed octava supra centesimam, qua de sta-

dio Polycles Cyrenæus victor est renuntiatus. pristinus nomen
 Ædiliū decem scilicet usurpatus fuit. Quarta ab hac iam
 agebatur olympias, cum Callippus Atheniensis quinquertij co-
 ronam precio ab aduersariis auertit. petita est mulcta tum à
 Callippo, tum etiam ab iis qui cum Callippo consentissent,
 quam Elei per Hyperidem Athenas missum postularunt. quod
 nisi fieret, verabatur lege sacra omnes Athenienses ad olym-
 pica ludicra accedere. at Athenienses exoratum nūserunt E-
 leos, quod cum impetrari non potuisset, non prius decreuerūt
 dissoluere, quam responsum sit ab oraculo Delphico nō respon-
 sum esse antequam Eleis satis fuisset ab iis factum. vigesima
 tertia post centū victoriam de stadio accepit Idæus Cyrenæus,
 cum sequenti Ladas Ægiensis patria palmam tulerit de stadio,
 qua deletæ sunt Græcorum virtute Gallorum acies ac penitus
 profligatæ, ita ut nec vnus quidē saluus domum redierit. nam
 Brennus sollicitatis animis Gallorum ad expeditionem con-
 tra Græcos suscipiendam ad centum & quinquaginta millia
 peditum, equitū sexaginta millia & amplius amissit. Dux certē
 ipse copiarum vltro hausto mero post accepta vulnera dicitur
 mortem oppetiisse. Cum receptæ deinde bigæ pullarum & de-
 sultorius pullus fuissent, bigarum palmam tulit vicesima octa-
 ua Belistiche femina ex ora maritima Macedoniæ, & trice-
 sima prima post centesimam desultorii pulli Tlepolemus Ly-
 cius. quadragesima post cētesimam olympiade palmam ade-
 ptus est de pancratio & pugilatu Clitomaehus patria Theba-
 nus, qui de palestra & pugilatu ad Isthmum antea tulerat, &
 tres palmas de pancratio Pythico. quarta ab hac olympiade
 puerile institutum est pācratium, in quo vicit Phædimus Æo-
 lensis ex vrbe Troade: sed illud mox fuit ab Eleis repudiatum.
 sexagesima post centesimā victor de stadio Diodorus Sicyo-
 nius est declaratus. decimaquarta post quam Eleus, & post hūc
 Aristomenes Rhodius, & post hunc Protophanes Magnesi-
 us palmam tulerunt, atque post hunc octaua supra centesimam
 & septuagesimam vicit coronatusque est de lucta & pancratio
 eodem die Strato Alexandrinus. secunda & nonagesima supra
 centesimam Polyctor Damonici Elei, & Sosander Sosandri
 Smyrnæi filii descenderunt in luctæ certamen: sed cum Da-
 monicus impensius optaret filio suo victoriam obtingere, di-
 ctus est Sosandrum data pecunia impulisse ut se facile vinci pa-
 teretur.

reterit. sed utrorumque parentibus multa indicta est & exacta, cum ab illis noxa fuisset commissa. interrogata fuit multa Sarapioni etiam pancratiaſtae prima poſt ducentefimā olympiade, qui condemnatus fuit timiditatis pridie quā pancratium committeretur, quia metu aduerſariorum ſolūm verterit, quod vni ex omnibus vndeus athletis per omnem hominum memoriam accidiffe memorant. Vndecima poſt ducentefimam oleaſtrum tulit Xenodamus pancratiaſta Anticyrenſis, cum ſequenti coronatus ſit Artemidorus Trallianus. Condemnatus eſt olympiade decima octaua poſt ducentefimam Apollonius pugil Alexandrinus, quia ad ſtatutum diem non adiit: neque illi profuit quod vento ad Cycladas ſe detentum cauſatus eſſet, cum ad ſtatum diem conuenire oporteret, quorum nomina athletarum legitimè data fuiſſent. Heraclidi igitur coronam intacto Elei ac ſine puluere partam decreuerunt, cum id grauiter ferret Apollonius, in Heraclidem coronam iam capientem impetum fecit, & ad ludorum præſides viſque perſecutus eſt, quæ inſania illi magni ſtetit. octaua poſt hanc condemnati ſunt pugiles deprehendi de eadem palma inter ſe pacta pecunia ſocietatem coſuiſſe, quare illis multa eſt impoſita: ij fuerunt Didas & Garapammon qui pecuniam dedit, ambo ex Arſinoite tribu Ægypti. olympiade verò quinta ac triceſima poſt ducentefimam, qua Mneſibulus de curſu victor palmam tulit, duplicati ſunt cum clypeo cutriculi, cum & alias Mneſibulus Eleata curſor cæteros curſores olympicos ſuperaiſſet. Atque res olympica ita miram varietatem diuerſis temporibus ſortita eſt, & quemadmodum res humanæ omnes ſortiuntur, quæ nunquam in eodem ſtatu diutius poſſunt conſiſtere. Veruntamen ex iis perſpicuum eſſe poſſe cenſeo, quæ genera ludicrorum, & quibus temporibus ſingula fuerint inſtituta vel inſtaurata, & quid iudices ſpectare oporteret, & quæ præmia proponerentur victoribus. Atq; de Olympicis certaminibus hæc breuiter dicta ſunt, nunc de Pythiis dicatur.

De Pythiis. CAP. II.

FVERUNT & Pythia multis annis ante Iſthmia inſtituta, poſt Olympiæ tamen, & ea in honorem Apolliniſ agebantur, ceptæque ſunt eo tempore, quo Apollo latronem in Delphis ſagittis cōfixit, qui poſtea inſepultus ibi contabuit, quem

¶